

XXV. ÉVFOLYAM 10. SZÁM 2015.

ZeneSzó

A MAGYAR KÓRUSOK ÉS ZENEKAROK SZÖVETSÉGE - KÓTA LAPJA

133 ÉVE SZÜLETETT KODÁLY ZOLTÁN
ÜNNEPI HANGVERSENY A ZENEAKADÉMIÁN

Varietas delectat - Ünnepi hangverseny a Zeneakadémián (Kocsis Klára)	3-4. oldal
Adventi ének a Mátyás-templomban (- KK -)	4-5. oldal
“Fel nagy örömré” – Zenés Advent – Kertész Attila búcsúkoncertje a Mecsek Kórustól (Törtely Zsuzsa)	5-6. oldal
A KÓTA Ünnepi hangversenye a Mátyás templomban (Döbrössy János)	6-7. oldal
Október 23-i ünnepi beszéd a Mátyás templomban (Döbrössy János)	8-9. oldal
“A többit lessék el!” Beszélgetés Tillai Auréllal 85. éves születésnapján (Kocsis Klára)	9-10. oldal
90 éves a Szegedi Egyetemi Énekkar (Dohány Gabriella)	11. oldal
A Szegedi Egyetemi Énekkar (- Sz. K. -)	12. oldal
NépZeneSzó	
Vecsési találkozó (Dr. Gerzanics Magdolna)	13-14. oldal
Koncert a Benczúr Házban (Dr. Gerzanics Magdolna)	14-15. oldal
Óbudai kórusok jubileumi találkozója (Kovács Mária)	16. oldal
Magyar Kórusok Napja Szekszárdon (Naszladi Judit)	17. oldal
Csoportos és egyéni énekhangképzés - Felhívás -	18. oldal
Társadalmi kérdések, keresztény válaszok a művészetben (Köteles György)	18-19. oldal
Lenyűgöző fényjáték és kórusmuzika a soproni gyermekekért (Fidelissima)	19. oldal

Hátlap: 2016-os FALINAPTÁR

KÖSZÖNTJÜK SZÜLETÉSNAPIJÁN

2016. 01. 19. – 65 éves **FISCHER IVÁN** karmester (1951)
 2016. 01. 21. – 75 éves **PLÁCIDO DOMINGO** spanyol operaénekes (1941)
 2016. 02. 12. – 80 éves **VÁRNAI FERENC** zenetanár, zeneszerző (1936)

ÉVFORDULÓK

2016. 01. 11. – **20 éve** hunyt el **MÓRA GÁBOR** művészettörténész (1912-1996) – 1993-ban a ZeneSzó budapesti mellékletében az Erkel Ferenc budapesti éveiről szóló cikksorozat szerzője)
 2016. 01. 15. – **20 éve** hunyt el **MOHAROS JÓZSEF**, a TIT munkatársa (1917-1996) Haláláig az Esztergomi Nyári Egyetem – amely Szőnyi Erzsébet irányításával a Kodály módszert ismertette meg külföldiekkel – első programszervezője)
 2016. 01. 19. – **100 éve** született **LEGÁNY DEZSŐ** zenetörténész (1916-2006)
 2016. 01. 21. – **15 éve** hunyt el **CZIDRA LÁSZLÓ** blockflöteművész (1940-2001)
 2016. 01. 26. – **95 éve** született **VASADY BALOGH LAJOS** karmester (1921-2003)
 2016. 01. 27. – **260 éve**, 1756-ban született **WOLFGANG AMADEUS MOZART** osztrák zeneszerző, karmester († 1791)
 2016. 01. 30. – **90 éve**, 1926-ban született **LUKIN LÁSZLÓ** magyar zenetanár, karnagy, szövegíró, zenei műfordító és ismeretterjesztő (1926-2004)

ZeneSzó

A Magyar Kórusok és Zenekarok Szövetsége - KÓTA - lapja XXV. évfolyam. A szerkesztőbizottság elnöke: Márkusné Natter-Nád Klára
 Tagjai: Kéry Mihály, Nógrády László, Ruthner Judith, Vajna Katalin, Vass M. Katalin Főszerkesztő: Vadász Ágnes
 A szerkesztőség címe: 1011. Budapest, Szilágyi Dezső tér 6. I. em. 4. Tel.: 225 3713, E-mail: kota@kota.hu Postacím: 1537 Budapest, Pf. 406
 Kéziratokat nem örzünk meg és nem küldünk vissza. A szerkesztőség fenntartja az írások szellemét és tartalmát nem érintő rövidítések jogát.
 A szerkesztőség írásbeli engedélye nélkül a lapban közölték nem használhatók fel.
 Kiadja: A Magyar Kórusok és Zenekarok Szövetsége - KÓTA. Felelős kiadó: Vadász Ágnes főtítkár
 A lap a Nemzeti Kulturális Alap támogatásával jelenik meg.
 Előállítja: Gál Béla 2112 Veresegyház, Fő út 84. E-mail: aslreklam@gmail.com Tel.: (+36-30) 250-2416
 HU ISSN 1215-0436
 Terjeszti a Magyar Posta Rt. Hírlap Üzletága 1008. Budapest, Orczy tér 1. Előfizethető valamennyi postán, kézbesítőknél.
 E-mail: hirlapelofizetes@posta.hu Faxon: (06-1) 303-3440 További információ: (06-80) 444-444
 Egy példány ára 300,- Ft Előfizetési díj egy évre 3000,- Ft (10 szám)

nka
 Nemzeti Kulturális Alap

VARIETAS DELECTAT – ÜNNEPI HANGVERSENY A ZENEAKADÉMIÁN

133 éve született Kodály Zoltán

Varietas delectat, a változatosság gyönyörködtet, tartották az ókori bölcs latinok. És valóban: ez jellemezte az idei Kodály-hangversenyt, amelyet a Mester születésnapja alkalmából hagyományosan minden esztendőben december 16-án, Kodály születésnapján a Zeneakadémián rendeznek. (Mivel december 16-a idén szerdára esett, ezért most kivételesen a hozzá legközelebb eső vasárnapon, azaz december 13-án tartották meg.) Az is hagyomány, hogy évről évre mindig más-más hazai kórusok lépnek fel ezeken a hangversenyeken, lehetőséget teremtve, hogy a múltó évekkel teljes, színes képet kapjunk hazai kóruséletünk épp időszerű állapotáról és kórusaink, karvezetőink színvonaláról. Igaz, ezeken a hangversenyeken az eltelt években esetleg sokadszorra halljuk ugyanazokat a Kodály-opuszokat, ennek ellenére mégse fulladnak unalomba ezek a nemes zenei ünnepek, hiszen a műveket sohase halljuk kétszer ugyanúgy, mindig más-más kórus más-más karnagy felfogásában kelnek életre a holt kottafejek. A változatosság valóban gyönyörködtet, és így volt ez idén is.

A mostani koncert is arról győzött meg, hogy ezeken az évenként ismétlődő születésnap koncerteken nem fogott ki az idő: a kérészerű hazai divatok, változások értékbecslésének közepette ma is alapvető nemzeti kulturális értékeink megbízható állandóságát, stabilitását bizonyítják. Örvendezhetünk, hogy ma is töretlen Kodály klasszikussá nemesült zenéje, életműve, szellemisége, és az iránta tanúsított elismerés, tisztelet és hódolat szellemi értékeink értékállandóságát, tartósságát, szilárdságát sugározza.

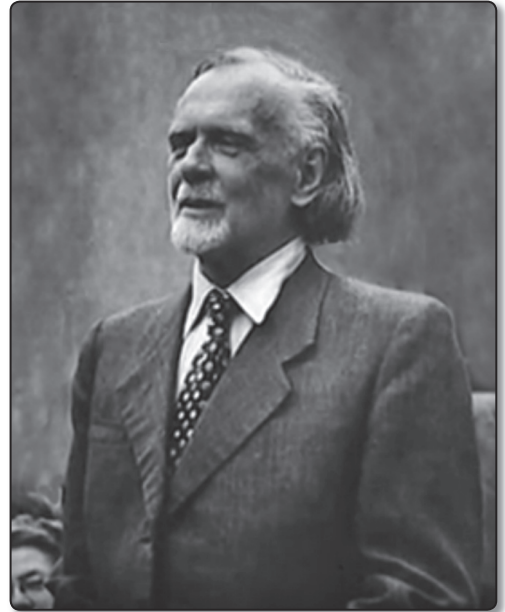
Arra is érdemes felfigyelnünk, hogy ezeken az ünnepi hangversenyeken – idén is – támogatóként szerényen mindig ott vannak az ország vezető kulturális erői: az Emberi Erőforrások Minisztériuma, a Nemzeti Kulturális Alap, a Magyar Művészeti Akadémia, szerényen jelezve, hogy Kodály szellemisége továbbra is alapvetően fontos a kulturális értékrendet képviselő vezető réteg számára. Tűnődünk el azon is, hogy a támogatók közt évről évre mindig ott találjuk *Kodály Zoltánné Péczely Saroltát*, a Mester özvegyét is, aki arról híres, hogy ugyan soha senkinek nem ad interjút, de támogatóként, a támogatás beszédes némaságával minden értékes szellemi megmozdulás, rendezvény védnökeként igenis aktívan vesz részt az ország szellemi életében, a kodályi értékrend megőrzésében. Főhajtással köszönjük meg, hogy ezen a hangversenyen is – miként minden egyes évben – most is ott láthattuk őt a Zeneakadémia díszpáholyában az ország jeles karnagyai, kulturális vezetői társaságában. A múltó

évek ugyan beezüstözték hajdani szőke haját, de megnyugtató érzés tudni, hogy ő mindig ott van a szokott helyén, a díszpáholyban, megbízhatóan lehet rá számítani, mindig jelen van a kodályi értékek őrzőjeként.

Az idei hangverseny más örömet is tartogatott: az ünnepi beszédet mondó *Rozgonyi Éva* Liszt- és Bartók-Pásztory-díjas karnagynak az est színvonalához illő, különlegesen nemes veretű gondolatait. Kodolányi János, Szokolay Sándor, Illyés Gyula, Csukás István, a Zsoltárok könyve, a Himnusz és Erkel szellemiségét idézve megrendítő szavakkal szökölt a kultúra nagy kérdéseiről. Egyebek közt arról, hogy korunkban a szakralitás elvesztésével felértékelődött a művészet, és hogy Kodály mindig is zsinórmérték, ihlető forrás volt kultúránk számára, nemcsak zeneműveivel, hanem több mint kétszáz húsbavágó prózai tanulmánya révén. Mi az a belső szomjúság – szegezte a feszülten figyelő hallgatóságnak a kérdést –, ami az embereket arra készíti, hogy akár egy három-négyperces kórusmű kedvéért ünnepi díszbe öltözzenek és elmenjenek egy hangversenyre? Miért éri meg az embereknek elmenniük ezekre az ünnepekre? Hogy a lélek ne vacogjon – adta meg önmaga a feszült várakozással teli, drámai csöndben a választ. A karnagy asszony léleknesesítő ünnepi beszéde a születésnap Kodály-hangversenyek történetében minden bizonnyal emlékezetes marad.

A hangverseny első fellépője a *Durányik László* vezette, 1996-ban alakult **Miraculum Gyermekekórus** volt. Műsorukon a Gergely-járás, a Villó, A 150. genfi zsoltár, az Újesztendei köszöntő és a Karácsonyi pásztortánc szerepelt. A jobbára Bartók-, Kodály-, Bárdos- és Kocsár-műveket kedvelő kórus már sokfelé járt külföldön. Az üde gyermekhangok varázsa az adventi várakozás örömet sugározta, és a karnagy magas szakmai színvonalát, nagyszerű hangképző munkájának eredményét dicsérte.

Az utánuk fellépő, 1978-ban alakult **Komlói Pedagógus Kórus dr. Szabó Szabolcs** karnagy vezetésével egy másik korosztály, a felnőtt vegyes kari kórusnem, egy másik tájegység, a másfajta vezénylési stílusjegyeket viselő pécsi kórusiskola világából adott ízelítőt. A több mint negyven elismeréssel, díjjal büszkélkedő kórus évente két önálló hangversenyt ad, CD-jük, Rádió-fellépéseik, európai hangversenyeik jelzik eddigi útjukat. Dr. Szabó Szabolcs karnagy, aki idestova harminchétféle éve aktív kórusvezető, hatalmasat alakított ezen az estén. Szinte emberfeletti, roppant erős összpontosítással, mély átéléssel vezényelte A magyar nemzetet, A 114. genfi zsoltárt és az Esti dalt, a kórusmű mindenki által ismert, gyengéd elpihenést, megbékélt sugárzó világát hitelesen érzékeltetve. Kiemelkedő volt a komlóiaktól

a karnagyok számára komoly erőpróbát jelentő Öregek megszólaltatása, amely Weöres Sándor versének gondosan frazeált, egyes elválasztott részeit gondolati, dramaturgiai és dinamikai egységében volt képes megszólaltatni.

Harmadik fellépőként a budapesti kórusiskola stílusjegyeit és a nőikar stílusnemét képviselő **ELTE Nőikart** hallottuk *dr. Mindszenty Zsuzsánna* Liszt-díjas karnagy vezetésével. A nyolcvanfős nőikar – tagjai részben az ELTE vegyeskarba is tartoznak – a Nagyszalontai köszöntő után különösen a Hegyi éjszakák I.-et és a Vajnemőjnen muzsikál kórusművet adta elő megrendítően, érzékenyen, ugyanakkor szakmailag rendkívül magas színvonalon, ahogy azt a karnagytól megszoktuk.

Utolsóként az idei Kodály Zoltán VII. Magyar Kórusverseny nagydíjasa, a *Kabdebó Sándor* vezette **Prelude Vegyeskar** énekelt. Műsorukon az Adventi ének, az Ének Szent István királyhoz, Sík Sándor Te Deuma és Az 50. genfi zsoltár szerepelt. A huszonkét éve alakult, igen aktív együttes eddig sok helyütt lépett fel, számos versenyen számos díjat szerzett. Ez a fellépésük újfent meggyőző erővel

bizonyította, hogy méltó kórus kapta az idei nagydíjat.

Összegzésként az idei Kodály-születésnap ünnepi koncert alighanem Rozgonyi Éva megrendítő erejű ünnepi beszéde és a négy különböző stílusban vezénylő, különböző kórusnemhez és kórusiskolához tartozó karnagya miatt marad emlékezetes. De főképpen azért, mert – a hallgatóság nagy öröme – a karnagyok és a kórusok képesek voltak az unalmasság, az ismétlődés és az egymás másolásának csapdáját elkerülve bizonyítani, hogy a Kodály-kórusművek előadásában annyi út és mód lehetséges, ahány csillag csak az égen van. Aminek eredményeképp mi, a hallgatóság jártunk jól, mert ahogy a szólás mondja: varietas delectat, a változottság valóban gyönyörködtetett.

Kocsis Klára

ADVENTI ÉNEK A MÁTYÁS-TEPLOMBAN

Gyönyörű adventi ajándékot adott idén a kórusmuzsika kedvelőinek a Magyar Művészeti Akadémia. Az Akadémia szervezésében budapesti Mátyás-templomban Adventi ének címmel három kitűnő együttes – a Marczibányi téri **Kodály Iskola Gyermekkara**, a **Kodály Zoltán Magyar Kórusiskola Cantate Kórusa** és a **Budapesti Monteverdi Kórus** – lépett fel a karácsony előtti adventi várakozás hangulatát tükröző műsorral.

A Magyar Művészeti Akadémia a művészettel, annak számos művészeti ágával, közte a zeneművészettel, azon belül a kórusművészettel is foglalkozó köztestület. Tagjai a magyar művészeti életben kimagasló szellemi vagy alkotói teljesítményt felmutató művészek. Fő feladata, hogy segítse a magyar és az egyetemes kultúra értékeinek érvényesülését, megővését, a magyar művészeti élet hagyományainak tiszteletét.

Advent idején különös, várakozásteli hangulatban élünk, ismerjük ezt az érzést, valamennyien minden évben átéljük a karácsonyt megelőző négy hétben, amire a négy megelőző vasárnapon meggyújtott négy adventi gyertya is emlékeztet minket. Az adventi gyertyák mellé most adventi énekek is társultak, amire roppant sokan voltak kíváncsiak, hiszen kilométeres sor kígyózott a hangverseny kezdete előtt a Mátyás-templom előtt bebocsátásra, a kezdésre várakozva, advent szellemiségéhez híven természetesen derűsen, türelmesen. Végül persze mindenki bebocsátást nyert, és mindenkinek jutott hely is, még ha sokan állni is kényszerültek a töméntelen pótszék ellenére. Az ilyen hangversenyekre szokták mondani, hogy egy gombostűt se lehetett leejteni, annyian voltak.

Hosszú és értelmetlen lenne egyenként felsó-

rolni, hogy a három kórus mely számokkal rukkolt elő. Annyit azonban mindenképpen érdemes megjegyezni, összesen 12 szerzőtől 17 karácsonyhoz kapcsolódó kórusmű hangzott el, bizonyoságaul, hogy a kórusirodalom milyen gazdag az ehhez a témakörhöz kapcsolódó művekben.

Kollár Éva, a Monteverdi Kórus karnagya köszöntő szavai után a három résztvevő kórus egyesített kórusként adta elő Kodály Zoltán: Adventi ének-ét (dallama egy XVIII. századi misekönyvből, Szedő Dénes fordításában), majd a kórusok egymás után egyenként szerepeltek. Elsőként a Kodály Iskola Gyermekkara Kodály, Tóth Péter, Kovács Zoltán, Csemiczky Miklós és Fauré műveiből énekelt *Őri Csilla* és *Uhereczky Eszter* vezényletével.

Ezeket a gyerekeket hallgatva nemcsak azt állapíthattuk meg, hogy varázslatosan, tisztán, kulturáltan énekelnek, hanem azt is, hogy a gyerekek már elsajátították azt a hajlékonyságot, hogy több karnagy más-más vezénylési stílusához alkalmazkodva is képesek énekelni, ami a gyermekkori kórusok egyik nagy előkészítő lépcsőfoka a későbbi, felnőttkori énekléshez.

A második fellépő kórus a Kodály Zoltán Magyar Kórusiskola Cantate Kórusa volt. Az idén, márciusban Kossuth-díjat kapott *Sapszon Ferenc* vezényletével abból adtak briliáns bemutatót, hogy

a karnagy miként képes a rafinált kórushangzás érdekében a több helyre osztott kórossal visszhangos, rafinált, csiklandós hanghatást elérni. Ezt egy XIII. századi cseh szerző, Jan Campanus Vodnansky *Rorando coeli* című művét hallgatva élvezhettük. A közönség készséges vevő volt erre az ínycsiklandó rafinériára, boldogan forgolódott előre-hátra, a visszhangos hanghatás forrásait élvezve. A karnagy több kórusa közül ez a kórusa az, amelyik – miként felvett neve is utal rá – valóban Kodály Zoltán szellemiségében és valóban magyar kórusiskolaként kíván működni, ezeket a törekvéseket igyekszik maradéktalanul megtanítani és bemutatni. Hogy ez eddig sikerült, erre nemcsak a fent említett „visszhangos”, vájtfülűeknek is élvezetet adó cseh mű volt bizonyosság, hanem az ezt követő Eric Whitcaremű is, amelyben a Sapszon-féle vezénylési stílusra

amúgy is jellemző leheletfinom árnyalatokból és pianissimókból is bemutatót kaphattunk.

Végezetül a harmadik fellépő, a Kollár Éva vezette **Budapesti Monteverdi Kórus** – névadójához hűen több Monteverdi-művet énekelt, ezenkívül Szőnyi Erzsébet három művét (*Hótlan a hegyek inge*, *Harmadnapon* – mindkettő ősbemutató) és az eredetileg nőikarra írt, de itt vegyeskari átiratban szereplő Ima alkonyi harangszóra című művet adta elő hatalmas sikerrel. Mindhárom kórus tehetséges és avatott hangszeres és szólóénekes közreműködői harmonikusan illeszkedtek a produkcióhoz.

A fellépő három kórus – az Akadémiához illően – a legmagasabb szakmai színvonalon énekelt, és gyengéd, emelkedett, szívmengető adventi hangulatot hagyott maga után.

Köszönjük!

– KK –

„FEL NAGY ÖRÖMRE” – ZENÉS ADVENT

Kertész Attila búcsúkoncertje a Mecsek Kórustól

A kórusmuzsika rajongói Pécsen az idei adventi ünnepkörben, és azt közvetlenül megelőző időszakban a bőség kínálatából csemegézhettek kedvükre. Novemberben a sok sikert elért Bartók Béla férfinak 70 éves jubileumi koncertjén Lakner Tamás Liszt-díjas karnagy vezetésével sokszínű repertoárral örvendeztette meg hallgatóit. Ezt követően Tillai Aurél professzor emeritus 85. születésnapja tiszteletére szervezett hangversenyen csendültek föl az ünnepelt szerzeményei neves pécsi énekkarok előadásában.

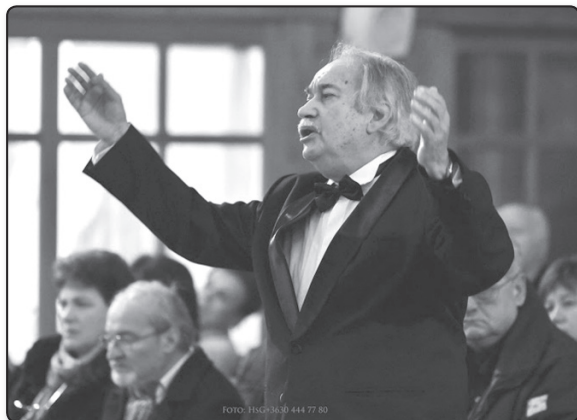

December 13-ikán, advent 3. vasárnapján pedig *Kertész Attila* Liszt-díjas karnagyot köszöntötte a Pécs-Kertvárosi Református templom zsúfolásig megtelt közönsége abból az alkalomból, hogy a karnagy 15 évig állt a **Mecsek Kórus** élén, és ezzel a koncerttel búcsúzott énekeseitől.

Kodály Zoltán A 114. Genfi zsoltár c. művével, *Balaton Sándor* orgona-kíséretével indították a hangversenyt. Ezt követte Karai József: *Missa Brevis* c. művéből vett két tétel. A *Kyrie*-t és a *Sanctus*-t énekelte a Mecsek Nőiakar *Ambrus Orsolya* szólójával, orgonán közreműködött *Balaton Sándor*. A nőiakar tíz év óta önállóan is szerepel, különböző hazai, nemzetközi versenyeken vettek részt eredményesen. Arra a legbüszkébbek, hogy 2009-ben megnyerték a Kodály Zoltán Magyar Kórusverseny női-kari kategóriáját.

A folytatásban a *Bartók Béla Leánykar* köszöntötte az együttes

alapító karnagyát. A leánykart 42 évvel ezelőtt még a Janus Pannonius Gimnáziumban hozta létre *Kertész Attila*, a kórusvezető-tanár, amelyet 39 éven át irányított eredményesen. Három éve kedves tanítványa, kollégája, *Rózsa Bernadett* vette át a kórus vezetését. Ez alkalommal *Bárdos Lajos: Menyecske* c. népdalfeldolgozásának nagyszerű bemutatásával köszöntötték az alapító karnagyot. Zongorán ezúttal

is *Körtési András* zongoraművész-tanár működött közre, aki negyed százada hűséges zongora kísérője az együttesnek.

Kertész Attila ez év szeptembere óta vezeti a **Pécsi Egyetem Nőiakarát**. Ezen az esten a 70 éve elhunyt Bartók Béla emléke előtt tisztelegve három kórusmű, a *Párnás táncdal*, a *Kánon* és az *Isten veled!* c. szólalt meg emlékezetes előadásukban. Ismét a Mecsek Nőiakar következett, Karai József: *Madarak* éneke c. katalán karácsonyi dalát énekelte *Csajághy Szabolcs* szólójával.

A szívvel-lelket melengető koncerten ezután a Mecsek Vegyeskar előadásában a lengyel Romuald Twardowski: *Alleluja* c. alkotását hallottuk. Ez a mű

idén októberben a Varsói Kórusverseny kötelező darabja volt, ahonnan az együttes első díjjal tért haza.

A Mecsek Kórusban számos olyan dalos énekelt, aki jelentős szólóénekesi pályát is befutott. Így *Horváth István* is, aki jelenleg az Állami Operaház magánénekes. Ő Mozart: Varázsfuvola c. operájából Tamino áriájával örvendeztette meg a lelkes hallgatóságot.

Kodály műveinek bemutatása, repertoáron tartása fontos missziója a Mecsek Kórusnak és karnagyának. Most a Fölszállott a páva, az Ének Szent István királyhoz és a Balassi-versre írott Szent könyörgés szólt meg, amelyet a szépszámu közönség nagy tapsal honorált. A folytatásban egy különleges hangzású és összeállítású hangszeres együttes következett, amely **Szívhúrosok** névvel 2006-ban alakult a szigetvári Weiner Leó Zeneiskola tanulóiból-tanáraiból, a szintén tanítvány, *Gersy Károly* karnagy-tanár irányításával. A zenekar a lehetőségek és a zenepedagógiai koncepció alapján szokatlan hangszer-összeállításban – zongora, fuvolák, hegedűk, gitárok, cselló – szólaltatta meg a műveket. A kilenc éve működő együttes mögött szép sikerek állnak. A Mecsek Kórusal már harmadszor szerepelnek együtt. A zenekarvezető és zeneszerző, *Gersy Károly* két műve, az Ave Maria (*Ambrus Orsolya* szólójával) és a XXI. századi népdal került bemutatásra ezen az emlékezetes esten.

Karai József: Estéli nótázás c. alkotása mindig

kiemelkedő helyet foglal el *Kertész Attila* műsor-összeállításában. Ezzel a művel az együttes mindig megnyerte a nemzetközi kórusversenyek folklór-kategóriáját. Külön örömmel töltötte el a hallgatóságot, hogy a közöttük helyet foglaló neves zeneszerző özvegyét és fiát is köszönthették. Most a mű zenekari változatát *Gersy Károly* átíratában, a régi tanítványokkal és kórustagokkal kiegészült kórus és a zenekar közösen adták elő az ünnepelt irányításával, majd ismét egy nagy kórusmű, Kodály: Adventi ének-e következett.

Nagy Zoltán református lelkész lélekemelő adventi köszöntőjét követően Kodály: Karácsonyi pástortánc c. művét a nőikar *Varga Judit* piccolo-szólójával, a kórus és a zenekar pedig *Bánky József*: Karácsonyi ének c. darabját adta elő. Az emlékezetes hangversenyt három világszerte közismert dallal zárta a **Mecsek Kórus** és a **Szigetvári Szívhúrosok Zenekar**, amikor a Karácsonyi bölcsődal, a Csendes éj és a közönség bevonásával a Mennyből az angyal szólalt meg.

Természetesen a hangverseny közben köszöntők is elhangzottak. Elsőként a volt tanár, *Tillai Aurél* professzor emeritus jött a mikrofonhoz köszönteni a Kórus- és Zenekari Szövetség helyi szervezete elnökeként, majd a KÓTA és a szövetség díszoklevelét *Kunváriné Okos Ilona* karnagy adta át. Őket követte a társ-kórusok, barátok, tanítványok sora.

A leköszönő karnagy szeretetteljes, integráló személyiség, aki az igényes zene és az elmélyült szakmai munka iránti mélyszéles elkötelezettsége folytán nagy egyénisége városunk zenei életének. Ezt hazai és nemzetközi sikerei mellett ez a sokáig emlékezetes hangverseny is bizonyította, amelyet a karácsony-váró adventi hangulat, és a közönség hosszan tartó, lelkes tapsa koronázott meg.

Fotó: ifj. Horváth Gábor

Törtély Zsuzsa

A KÓTA ÜNNEPI HANGVERSENYE A MÁTYÁS TEMPLOMBAN

2015. OKTÓBER 23.

Nem múlhat el nemzeti ünnepünk anélkül, hogy a Magyar Kórusok, Zenekarok és Népzenei Együttesek Szövetsége – számunkra az emblemikus KÓTA névvel – központi rendezvényen ne emlékezzen meg a nemrég kívülről-belülről megújult budavári Mátyás templomban.

A megemlékezés sajátossága, hogy a kórusmuzika jeles hazai – lehetőleg többféle kategóriájú – képviselőinek ad bemutatkozási lehetőséget. Hogy ez ilyen színvonalon megvalósulhasson, a műsort nagy gyakorlattal vezető *dr. Fehér Anikó* bevezetőjében megköszönte a támogatást nyújtó Emberi Erőforrások Minisztériumának, az Emberi Erőforrások Támogatáskezelőnek, a Nemzeti Kulturális Alap Zenei Kollégiumának és a Magyar Művészeti Akadémiának.

Felemelő érzés volt nemzeti himnuszunkat az évszázados falak között ekkora létszámú „kórusal” énekelni **Tóka Ágoston** méltóságos orgonakísérettel, hiszen kórusok, karnagyok, kórusszerető zenekarok alkották a hallgatóság soraiban elhelyezkedő ünneplőket.

A szokásokhoz híven négy kórus örvendeztette meg a hallgatóságot. Természetes, hogy először gyermekkart hallhattunk. A **budapesti Pannonia Sacra Katolikus Általános Iskola Kamarakórusának** csaknem 50 tagja gyönyörű Mária-énekekkel tisztelgett

Budapesti Pannonia Sacra Katolikus Általános Iskola Kamarakórusa

a Nagyboldogasszony templom „névadója” előtt szólókkal színesítve. A kezdeti megilletődöttséget hamar levetkőzték, s csengő, szárnyaló hangon énekeltek ezeket csakúgy, mint a következő, *Kocsár Miklós Esterházy Pál* emlékére írott *Négy Mária* énekének I. tételét: *Maria fons aquae vivae*. Az előzetes programban szereplő népszerű *Halmos* mű helyett a szintén közismert XVI. századi tropizált Sanctust hallhattuk a Gyöngyöspatai Graduáléból. A templom akusztikájához jól illő

Veszprémből érkezett a Gizella Nőiakar

Kodály mű, a Nagyszalontai köszöntő és a közönséget is szinte éneklésre készítő Tóth József népének-feldolgozás (Boldogasszony anyánk) szép élményeket ajándékozott *Finta Gergely* orgona-közreműködése és *Blazsek Andrea* inspiráló vezénylese nyomán. A nem fővárosi énekkarokat a Veszprémből érkezett **Gizella Nőiakar** képviselte. A kórus 2002-es megalakulását követően gyorsan felfelé ívelő pályát mutatott, a város és megye zenei életének aktív résztvevői, országos rendezvények szereplői, sőt 2006-tól már a „Hangversenykórus” minősítés birtokosai. Tisztán magyarnak tervezett műsorukban magabiztos tudásról és sokszínű, kulturált muzsikálási képességekről tanúskodtak. *Borbásné Gazdag Gabriella* karnagy lendületes irányításával a Nagy László versre komponált Karai mű, az Új regösének, jó műsorindításnak bizonyult.

Kodály csodálatos 3. olasz madrigálját sok lírával, s ahol szükséges, nagy energiákkal adták elő. Méltó társa volt Bartók Isten veled, rózsám c. remekműve, megmutathatták kifejezési skálájuk sokszínűségét. Az 1985-ben komponált Missa brevis az 1950-ben született Nancy Telfer kanadai zeneszerző asszonyt a nyugat európai női karok között is népszerűvé tette, főként sajátos Gloria tételével. Az énekkart, karnagyot próbára tevő ritmus-metrum-karakter változatok sajátos összképet

Kodály Zoltán Magyar Kórusiskola Exsultate Fiúvegyeskara

alkotnak, remek kifejezési lehetőségeket teremtve az előadóknak, köztük a mindezt virtuózan megvalósító veszprémieknek. Érdekes színfoltja volt a koncertnek a következőként fellépő énekkar, a **Kodály Zoltán Magyar Kórusiskola Exsultate Fiúvegyeskara**. A kórusiskola sok együttese közül talán ez számít legkülönlegesebbnek. A kórus több mint 20 éves múltra tekinthet vissza, kezdetben öt évig *Sapszon Ferenc*, majd 1997

óta a most is irányító *Tóth Márton* vezetésével. A gimnazista korosztály (5-12. évfolyam) fiúai a katedrális iskolák középkor óta jellemző együttes-típusát elevenítik fel idehaza. A kórus a hangversenyen három felállásban is bemutatkozott, kétféle egyneműkarként (gyermek- és férfikarként) és vegyes karként egyaránt. Műsorukban – bár ez nem volt feltétel – az ünnephez kapcsolódó, magyar költők versére írott kompozíciók is felcsendültek, elsőként Kodály-Vörösmarty: Magyarország címere c. 1956-ban írott műve zengette meg a megszentelt falakat. Ezt követően Dobszay László egynemű karra és orgonára írt miséjéből adták elő a „kicsik” a rendkívül nehéz Kyrie és Glória tételeket, korukat messze meghaladó virtuozitással és tökéletes zenei megvalósítással, *Horváth Márton Levente* kiváló orgonakíséretével. Szedő Dénes Mennyország ajtaja c. költeményére *Sapszon Ferenc* komponált meleg hangulatú, gyönyörűen előadott muzsikát, majd ismét a forradalmi hangulatú kapott szót, Petőfi 1844-ben keletkezett Rabházának fia c. verset most a férfikar mesteri előadása tette Kodályhoz méltóvá. Befejezőként az esti himnusz hangjai csendesítették az előző mű lázongó hangjait az

Budapesti Vándor Kórus

1980-ban született Bácsi Zoltán László: Immár a nap leáldozott c. művével. A hagyományos vegyes karokat az 1936-ban alapított **Budapesti Vándor Kórus** képviselte. Az alapító *Vándor Sándor* után 50 évig *Révész László* Liszt-díjas, örökös karnagy irányította a munkát, 1999-től a kórus művészeti vezetője és karnagya az Artisjus-díjjal kitüntetett *Németh Zsuzsanna*. A nemzetközi versenyeredmények mellett a legutóbbi minősítésen a Hangversenykórus címet érdemelték ki, 2015-ben KÓTA-díjjal ismerték el az együttes tevékenységét. Műsorukat egy nagy mű, Kodály Pange linguája alkotta, melyet *Tóka Ágoston* orgonajátéka tett meggyőzővé. A preludiumot követő hat versszak gazdagságát nagy mesterségbeli tudással adta vissza a kórus. Főhajtásunk utolsó állomásaként jóleső érzéssel, ünnepélyes hangulatban énekeltek el mindannyian a Szózatot.

Döbrössy János karnagy

OKTÓBER 23-i ÜNNEPI BESZÉD A MÁTYÁS TEMPLOMBAN

Döbrössy János – a KÓTA Pedagógiai és Ifjúsági Bizottságának tagja – megemlékezése

„Mennyből az angyal menj sietve
Az üszkös, fagyos Budapestre.
Oda, ahol az orosz tankok
Között hallgatnak a harangok
Ahol nem csillog a karácsony.
Nincsen aranydió a fákon,
Nincs más, csak fagy, didergés, éhség.
Mondd el nekik, úgy, hogy megértsék.
Szólj hangosan az éjszakából:
Agyal, gyígyél hírt a csodáról!”

Ezekkel a szavakkal üzent a szabadságharc leverését követően az amerikai emigrációban élő Márai Sándor

Tisztelt Ünneplő Közönség!

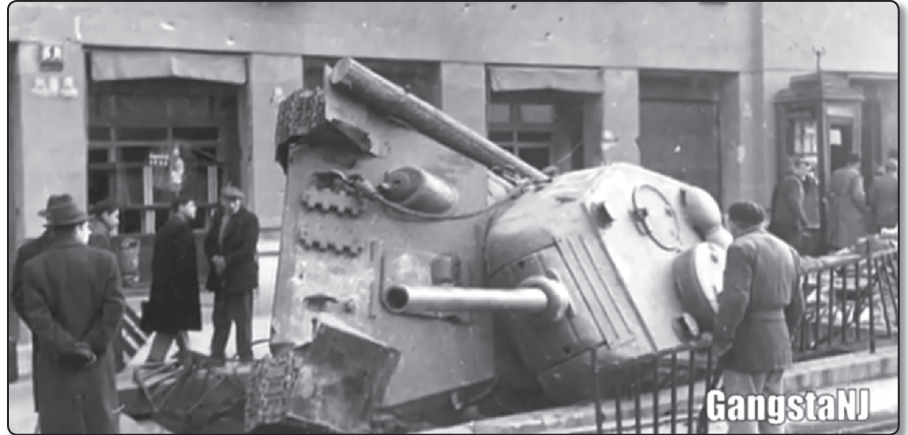
1989. október 23. óta ez a jeles nap, „a Szabadság Napja”, kettős nemzeti ünnep Magyarországon: az 1956-os forradalom kitörésének napja és az 1989-es Magyar Köztársaság kikiáltásának napja, melyet az 1990. évi XXVIII. törvény iktatott nemzeti ünnepeink sorába.

Mit jelenthet számunkra közösen ünnepelni? Jelen esetben talán azt, hogy keresünk mondanivalót, üzenetet az események történésein keresztül, felidézünk, ha tudunk, emlékeket, megkérdezzük olyanokat, akik részei voltak, megkeressük azoknak leírt gondolatait, akik abban a korban éltek, ha művészek, alkottak, vagy akik sokat tudnak róla, s próbálunk azonosulni ezek tartalmával, ezzel is erősítve nemzeti identitásunkat. Mivel itt kóruszerető emberek, vagy éppen kórusokat vezető szakemberek, pedagógusok gyűltek össze, ünneplésünk akkor az igazi, ha ezt kórusok énekével tesszük teljessé.

Az ünneplésre befolyást gyakorolhat a helyszín is. Ebben a templomban hangzanak fel másfél évszázada évente több alkalommal Liszt Ferenc miséi, akinek tegnap ünnepelhettük 204. születésnapját. A vezénylők sorában gondolhatunk itt Bárdos Lajosra és karnagy elődeire, vagy éppen, 1962 óta, Tardy Lászlóra. Liszt nagyszerű

orgonaműveit rendszeresen hallhatja a misére vagy koncertre járó hallgatóság.

Forradalom és szabadságharc, amely a 20. századi magyar történelem egyik legmeghatározóbb eseménye volt. A

De visszagondolhatunk az 1956-nál ötszáz évvel korábbi, 1456-os nándorfehérvári eseményekre is, ahol Európa és a nyugati kereszténység

menekült meg hosszú időre a török veszedelemtől, köszönhetően mai szentünknek, Kapisztrán szent Jánosnak, aki 70 évesen a győzelem egyik elősegítője volt. Vértanúságra vágyott, de pestisben hunyt el október 23-án. Tamás Gergely Alajos állított Nándorfehérvár 1456 c. oratóriumában emléket.

Természetesen, amint a meghívón is szerepel, elsődlegességet élvez „Nemzeti Ünneplésünk, az 1956-os forradalom 59. évfordulóján.”

Mivel tudjuk legtömörebben a lényegre irányítani a figyelmet? Mit is akartak azok, akikre hősként emlékezünk?

Tamási Áron szerint: „A nemzeti függetlenség és a társadalmi rend demokratikus felépítése: ez a magyarság vágya.”

budapesti diákok békés tüntetésétől a véres ellenállás-felmorzsolásig mindössze 19 nap telt el, melyre a mi korosztályunknak az „ellenforradalom” kifejezést tanították.

Vass Albert 1986-ban írott Hősök és hőhérok c. írásában olvashatjuk:

„Harminc esztendővel ezelőtt Közép-Európának, talán még magának a Szovjetunióknak a sorsa is egy vékony szalmaszálon függött, mely bármikor elszakadhatott volna, s akkor megszabadította volna a világot a kommunista mételeytől. Ezt a ritka történelmi eseményt, mely tele volt addig soha nem látott lehetőségekkel, az egyik leghősiesebb és bizonyosan a legpatetikusabb forradalom váltotta ki, melyet

a világ valaha is látott. Ez az 1956. októberi magyar forradalom, melyet az ifjúságnak a szabadság utáni ösztönös lelkesedése táplált.

Ez volt a történelem folyamán az egyetlen olyan feljegyzett forradalom, melyben mindkét nem tagjai, 11 éves kortól felfelé ezrével vettek részt tevékenyen, saját maguk által szervezett

harci alakulatokban. Tankokat robbantottak fel, gépfegyvereket kezeltek, és kiszorították Budapestről az orosz katonákat, miközben szovjet katonák ezreinek tiszteletét és együttérzését vívták ki, akik dezertáltak alakulataikból, hogy együtt harcoljanak velük egy "szabadságnak" nevezett eszményért, amit ők maguk soha nem éltek meg, mégis képesek voltak azonosulni vele saját ifjúságuk veleszületett hajlama okán."

1993 óta a kutatók számára felszabadított irattári anyagok szerint (itt kicsit válogatva és kerekítve):

A harcokban több mint két és fél-ezer magyar állampolgár esett el, majd két és félmillió menekült nyugatra. A következő három évben több száz kivégzett és több tízezer bebörtönözött és internált fémjelezte a megtorlás kegyetlenségét, színesítve a nőket és kiskorúakat is érintő brutális vallatásokkal, és lehet még folytatni a sort.

Lehet sorolni a magyar kórusmozgalom áldozatait is nemcsak egyházi, hanem világi területen is, dokumentumok, disszertációk tartalmazzák a művészien kinevelt besúgók hatásaként meghurcolt vagy megfenyegetett karnagyok, kórustagok történeteit, sorsát.

Bár a Nyugat elítélte a forradalom

elfojtását, sok művész tiltakozott saját eszközeivel; az európai népek fiataljai, szabadságvágyukat kifejezve, a magyar példán felbátorodva dalokat írtak, a Time Magazin válaszára szerint 1956-ban az Év Embere „A magyar szabadságharcos” lett, de egy év múlva már – érdekes módon – Hruscsovra esett a választás...

Nem lehet kikerülni Albert Camus 1957-es közismert gondolatait:

„A magyar vér oly nagy értéke Európának és a szabadságnak, hogy óvnunk kell minden cseppjét.”

„A legázolt, bilincsbe vert Magyarország többet tett a szabadságért és igazságért, mint bármelyik nép a világon az elmúlt húsz esztendőben.”

„A magára maradt Európában csak úgy maradhatunk hívek Magyarországhoz, ha soha és sehol el nem áruljuk, amiért a magyar harcosok életüket

adták, és soha, sehol – még közvetve sem – igazoljuk a gyilkosokat.”

Nem jó a sebeket feltépni, de mégis emlékezni kell: a történészeknek pontosítani kell kutatásaik alapján a tényeket és ezek eredményét leírni, de nekünk szükségünk van arra is, amit a dokumentumokban nem találhat meg senki, amit csak a még meglévő emlékek őrzői tudhatnak: mi történt az emberi szívekben, milyen tetteket hajtottak végre talán éppen a mi rokonaink, hogyan élték túl a meghurcoltatásokat, mi adott nekik erőt a nehézségek elviseléséhez?

Milyen érdekes, hogy még 50 évvel később sem tudott mit kezdeni a politika a forradalommal, lásd 2006. október 23-i események!

Megbocsátani igazából annak lehet, aki elismeri, s megbánja bűnét.

Emlékezzünk a hősökre, ünnepeljünk a gyönyörű magyar kórusmuzsika segítségével!

Éljünk és jól éljünk a születőben lévő mindennapos éneklés lehetőségével!

Cantate Domino canticum novum
– Énekeljetek az Úrnak új éneket!

Köszönöm, hogy meghallgattak!

„A TÖBBIT LESSÉK EL!”

Tillai Aurél 85. éves születésnapja tiszteletére a pécsi kertvárosi református templomban november 28-án jubileumi hangversenyt rendeztek egykori tanítványai, maguk is aktív karnagyok. A nagy sikerű rendezvény után életútja emberi, szakmai tapasztalatairól kérdeztük az ünnepeltet.

KK – Azt mondják, a mester tanítványaiban – és persze műveiben – él tovább. A mostani jubileumi hangversenyén karnaggyá kinevelt tanítványai vezényelték a saját kórusukat, és Tillai-műveket adtak elő. A hangverseny megkoronázásaként végül természetesen ön is szerepelt a saját Pécsi Kamarakórusával. Több mint hat évtizedes tanári pályafutására visszatekintve, mit adott a tanítványainak, és mit kapott tőlük, egyszóval mit jelentenek önnek a tanítványai?

– Ami engem illet, tanítványaim elsősorban ma is az órákon éltetnek. Hatvanharmadik éve tanítok a pécsi egyetemen – most csak a karvezetésről beszélek –, és mindig úgy megyek be az órára, hogy valami újat, érdekeset tapasztalok. Noha a vezénylés elemeinek van metodikai sorrendje, minden évben és minden csoportban másképpen zajlik minden.

Éltet a fogékonyságuk, zene iránti szomjúságuk, a vidámságuk, olykor a rögtönzés, az új ötletek élvezete.

Néha előfordul, hogy valaki beéneklésre „új” gyakorlatot hoz, s kiderül, vagy húsz éve az is ugyanabban a tanteremben született. Ahogy jó Pálóczi Horváth Ádám mondaná: „Ki a magam tsinálmánya, ki a másé...”

Másszor meg az történik, hogy valamelyik régi tanítványom éppen meséli, annak idején milyen ötletet alkalmaztunk a szép legato vezénylésének megoldására. És én szavai hallatán ráébredek: milyen jó, hogy amit egy időre elfeledtem, most újra hasznosíthatom.

Ha vittek tőlem a tanítványaim valamit az életbe – s remélem, vittek –, az főleg a karénekorámnak köszönhető. Azok nem „tanórák” voltak, hanem az együtt zenélés – talán örömteli – eseményei. A próbák persze alapos munkát is igényeltek, de ha jött egy szereplés,

szívüket-lelküket beleadták, hogy a műveket sikerre vigyék. A szívvel-lélekkel éneklés feladatát Kodály ültette belém, amikor hajdan feljött a színpadra, és a szavait hozzám és a kórushoz intézte valahai legemlékezetesebb koncertünk végén.

K K – *Az elmúlt évtizedekben Pécsen, Baranyában és a vonzaskörzetében kialakult egyfajta élénk, gazdag és jellegzetes vonásokat mutató kórusélet, amelynek ön a kiindulópontja, mondhatni kinevelő mestere, hiszen javarészt az ön tanítványaiból állt össze ez a kör. Azóta zenekritikusok és elemző cikkek többször emlegették a „pécsi kórusiskolát”-t és vezetőjeként Tillai Aurélt. Egyesek magától értetődőnek veszik a pécsi kórusiskola létezését, míg mások vitatják. Létezik-e egyáltalán pécsi kórusiskola, és ha igen, mi ez, és melyek a jellemzői?*

– Amíg évente felvételt készített velünk – mármint a Pécsi Kamarakórusral és velem – a Rádió, vagy élő koncertet adtunk a 6-os stúdióban, a Márványteremben, vagy éppen valamelyik lemezünket, CD-nket forgatták le, sok később bekapcsolódó rádióhallgató állapította meg: „Ezek csak a pécsiek lehetnek.”

– *Ők a rádiót hallgatva nem láthatták az ön vezénylési stílusát, csupán a kórushangzás alapján mégis felismerték. De azt hiszem, ezenkívül létezik sajátos „tillais” vezénylési stílus is, amely a pécsi kórusiskola lényegéhez tartozhat, amelynek számos fortélyát jómagam is a tanítványaként megismertettem. Bemutatta a karvezetésórákon például a legkisebb mozgás elvét; vagy azt, hogy az erőközlés a jobb kéz mutató- és a középső ujjában együttesen van; hogy lefelé fordított tenyérrel erőteljesebb a vezénylés; vagy hogy egy magunk elé képzelt körön belül vezényeljünk, mert ha azon kívül hadonászunk, ott elvész, nem megy át a kórusra a karnagy akarata, a vezénylés ereje; hogy a leintés szép kerek legyen, mint egy képzelt karika, ne satnya... És még folytathatnám a „tillais” szakmai titkok sorolását: a homogén kórushangzást, a kiegyenlített dinamikát, a tökéletes kiejtést és szövegmondást, amely még a zárt ě-kre is ügyel... Ezek összességéből kerekednének ki végül a pécsi kórusiskola stílusjegyei?*

– Ha ez a hangzás és zenélési mód „iskola” volt, akkor aki oda járt, azt vihette belőle tovább, amit megszeretett, vagy amire képes volt. Most, a november végi jubileumi hangversenyen a volt tanítványaim közül néhányan megmutathatták, mire jutottak, kivé váltak saját kórusuk élén. S a többiek, akik az ország távolabbi részéből jöttek el, az emlékeiket, a szeretetüket hozták magukkal.

K K – *Egy kis szakmai tapasztalatcsereére is jó egy ilyen hangverseny, megsejlelni, hol tartanak a pályatársak, az egykori Tillai-tanítványok.*

– Boldog vagyok, hogy egy estére ismét a közelükbe jutottam, és ismét a tanáruk lehettem.

K K – *A hangverseny végén közös fotó is készült, amelyen három karnagy generáció sorakozott fel a kóruspódiumon, közrefogva önt.*

– Emlékeztet majd rájuk a közös fotó: régiek és maiak együtt a képen.

K K – *Szakmai méltatói egyetértenek abban, hogy ön – ahogy Kerényi Mária írja –: „A klasszikus muzsikuseszmény megtestesülése: egy személyben előadóművész, zeneszerző és nevelő, mindhárom minőségében elit márka. Sokoldalúan képzett, reneszánsz műveltséggel felvértezett személyiség, humánusra és harmóniára hangolt zene-művész. Pannónia kivételes talentuma.” Lehet, hogy ennek a hármas kisugárzásának az aurája a pécsi kórusiskola, de ezt a fogalmat soha senki nem deklarálta hivatalosan, mégis létezik láthatatlan szellemiségként?*

– Megadatott, hogy mind a három területen való forgolódást külön-külön és együtt is élvezhessem. A régi mestereknél ez bizonyára általában így is volt. Azt tanították, amit maguk is űztek, s közösen a tanítványaikkal együtt szólaltathatták meg az újonnan született da-

rabokat, amelyeket a szükségleteiknek megfelelően komponáltak. Az öregedő Haydn írta egykoron, hálát ad Istennek, hogy az Esterházy udvari együttesel kipróbálhatott mindent, ami benne megszületett, s a megvalósított zenéből tanulhatott legtöbbit.

Mind a három területnek van egy közös célja: átadni valamit önmagunkból. Némi tudást, érzelmet, gondolatot, meggyőződést. Az élet remek kirándulás, gyertek velem, estéig sok szép élményben lesz részünk! Nekem három remek nagyszerű énekkar jutott. Velük bejárhattam egész Európát. Földrajzi, zenei, szellemi értelemben egyaránt.

K K – *A három kórus, amelyről beszél, ugye a Pécsi Kamarakórus, amelynek jelenleg is a karnagya, és a korábban vezetett Pécsi Egyetemi Kórus és a Mecsek Kórus.*

– Igen.

K K – *Hogy tetszett a 85. jubileumi koncert?*

– Sok szép pillanata volt. De ezek közül is kiragygott a pesti, a szegedi, a váci, a dunaujvárosi, a bonyhádi meg a többi kolléga csoportos és egyéni baráti köszöntője, s persze kiváltképpen a velem harminc, negyven, sőt 57 (!) éve együtt éneklő kórustagok biztató, együtt érző, lelkesítő tekintete.

K K – *Nem állhatom meg, hogy valami nagyon „tillais”-at, ami idekíváncozik a végére, ide ne biggyesszek. Tanár úr ugyan rengeteg szakmai fogást bemutatott az órákon, és érzékletes szavakkal, képszerűen elbeszélve meg is magyarázott. De volt egy pont, amikor hirtelen abbahagyta. Ilyenkor leeresztette a karját, és sejtelmes mosollyal csak annyit tett hozzá: „A többit meg lessék el!”*

– A karvezetés titkához az is hozzátartozik, hogy amit szóban nem lehet elmondani, azt bizony el kell lesni. És ez így van jól.

Kocsis Klára

90 ÉVES A SZEGEDI EGYETEMI ÉNEKKAR

Jeles esemény részese lehetett Szent Cecília napjának előestéjén, november 21-én Szeged város zeneszerető közönsége. A **Szegedi Egyetemi Énekkar** fennállásának 90. évfordulója alkalmából ünnepi hangversenyt rendeztek a Szegedi Tudományegyetem Zeneművészeti Kar Fricsay Hangversenytermében. A leghosszabb ideje működő szegedi kórus koncertjén zsúfolásig telt a nézőtér, és a kórusmuzika iránt elkötelezett közönség fegyelmezetten ülte, állta végig, és lelkes tapssal jutalmazta a mintegy kétórás programot.

A műsort körültekintő gondossággal alakították ki lehetőséget teremtve arra is, hogy a jelenleg működő énekkar bemutatkozása mellett a korábbi években, évtizedekben tevékenykedő kórustagok közös éneklés formájában idézhessék fel ifjú éveik legmaradandóbb zenei pillanatait. Az együttes jelenlegi irányítói, *Száz Krisztina* és *Kohlmann Péter* értő dirigálása mellett az egykori kórustagok nosztalgikus örömmelének megteremtéséhez két karmester, *Cser Miklós* és *Gyüdi Sándor* karnagyelődök avatott közreműködése járult hozzá.

Az est első részében a napjainkban működő együttes lépett a színpadra. Az igényes műsorválasztásnak köszönhetően két, a kórus számára írt ősbemutató is felhangzott a szerzők jelenlétében, mindkét művet *Száz Krisztina* vezényelte. Dobszay-Meskó Ilona poétikus *Altatója* Weöres Sándor szövegére, illetve Tóth Péter *Canticum Vinorum* című bordalfüziére Mechler Anna szellemes szövegeire nagy tetszést aratott a kettős bemutató ritka pillanataért hálás közönség körében.

A repertoárt alkotó kórusművek egymásutánja stílárís egyensúlyt teremtett a régi és a modern korok között, Hassler és Farmer madrigáljai mellett Farkas Ferenc, Karai József és Kocsár Miklós művei szólaltak meg a bátran és egységesen hangzó ifjú énekesek ajkán. Az a cappella és a hangszeres kíséretes darabok előadása lehetőséget teremtett a kórus számára sokszínűségük bemutatására, a **Népzenei Kamaraműhely** Fényesség csillag

című feldolgozásának előadása *Fábris Géza* irányításával az este egyik legnépszerűbb előadása lett.

Az énekkar zenei teljesítményének koncentrálttsága, fegyelme és muzikalitása azt jelzi, hogy az egyetemi ifjúságnak a kóruséneklés iránt elkötelezett tagjai napjainkban is képesek magas színvonalú teljesítmény kialakítására, így a kóruskultúra örökségének ápolására, ezáltal saját hagyományaik továbbítására, kilenc évtized múltán az új évezredben is.

Az est második részében a korábbi kórustagokból alakult alkalmi együttes meghatározó zenei pillanatokot teremtett, műsoruk jelentős részében madrigálok, spirituálé feldolgozások következtek mind a négy karnagy vezényletével. A kollektív tudat, az egykori énekesek biztos szólamismerete több évtizedes időtávlatból is képes volt minőségi teljesítmény létrehozására, és az alkalom egyedisége a művek bemutatása során nagyszerűen érvényre jutott, így Liszt Ferenc *Salve Regina* című művének megszólaltatása *Cser Miklós* keze alatt az este egyik legihletettebb pillanatát nyújtotta.

A jeles évforduló alkalmából számosan ünnepelték az együttest, Szeged város vezetése nevében a leghitelesebben a kulturális bizottság elnöke, aki egykor maga is a kórus tenor szólamát erősítette. A KÖTA díszoklevéllel köszöntötte 90. születésnapján az örökifjú Szegedi Egyetemi Énekkart, valamint a fenntartó Szegedi Tudományegyetem és a Szeged Városi Kórus egyesület képviselői is egyaránt elismerő szavakkal méltatták a kórus elkötelezetten értékteremtő munkáját.

A rendezvény Kodály Esti dalának összkari előadásával búcsúzott, és az emelkedett hangulatú program a továbbiakban kellemes, oldott, emlékidéző beszélgetéssel folytatódott tovább. Ezzel lezárult az együttes kilenc évtizedes múltja, egyben megnyílt az út a 100. születésnaphoz vezető új évtized feladatai felé. Az eddigiekhez méltó szép sikereket kívánunk hozzá!

Dohány Gabriella
Szeged Városi Kórus egyesület

A SZEGEDI EGYETEMI ÉNEKKAR

Az énekkar 1925. február 25-én 15 lelkes fiatal egyetemi hallgató kezdeményezésére alakult Geyer Béla zenetanár, karnagy vezetése alatt. Az Egyetemi Tanács ugyanebben az évben november 30-án adta meg a működési engedélyt a kórus számára a Magyar Királyi Ferencz József Tudományegyetem Énekkara néven. Később Csomák Elemér, a Dóm főkantora és orgonistája (1925 ősztől 1929-ig), majd Antos Kálmán orgonaművész (1929-1930) vezette az együttest.

1930-tól már Kertész Lajos irányította a kórust. Egy névjegyzék szerint 1932-ben 56 hallgató vett rész az énekkar munkájában, mely ekkor még csak férfikarként működött, mivel nő hallgatója alig-alig volt az egyetemnek. A kórus 1937-ben Ausztriában, 1938-ban pedig Lengyelországban tartottak nagy sikerű koncertkörut.

Az Egyetemi Énekkar 1941 áprilisában átalakult vegyeskarrá. A háborús időszak ellenére a 1944-ben Kolozsvárra látogattak. A felszabadulás után az együttes újjászerveződött és bekapcsolódott a város ébredő kulturális életébe. Első külföldi útjuk 1947-ben Svájcba vezetett.

Az ötvenes évek elején az énekkart beolvastották az Egyetemi Népi Együttesbe. A kórusmunka egy időre visszaesett, de még 1954-ben újjá is szerveződött. Ebben az évben látogatta meg a kórust Kodály Zoltán, aki elismerőleg nyilatkozott teljesítményükről, és ez új lendületet adott a munkához.

Kertész Lajos 1956-ban nyugdíjba ment, őt követte Dr. Mihálka György. Vezetésével sok szép sikert értek el. 1961-ben a Bárdos-esten a zeneszerző személyesen dirigálta a kórust. Ugyanezen év ősztől az egyetem vezetősége ismét Kertész Lajost kérte fel a kórus irányítására. 1963-ban újra Lengyelországban jártak. Kertész Lajos 1966-ban végleg nyugalomba vonult és helyét rövid ideig Veszely Gabriella főiskolai tanársegéd töltötte be.

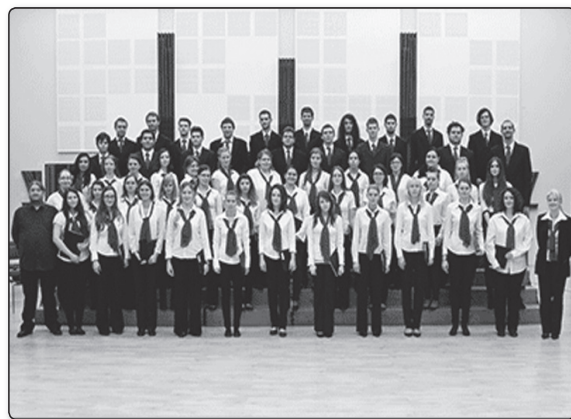
1968-tól Szécsi József tanár került a kórus élére. Újult erővel kezdett dolgozni az együttes. Közel húsz éves munkáját szép hazai és külföldi sikerek fémjelezték. 1973-ban Montreux-ben Jubileumi Díjat szereztek, majd 1984-ben Klevébe utaztak. Itthon rendszeres résztvevői voltak a Kóruspódium rádiófelvételeinek, az Éneklő Ifjúság minősítő hangversenyeinek, a Felsőoktatási Intézmények Kulturális Seregszemléjének.

Szécsi József nyugdíjba vonulásakor, 1985 őszen az egyetem Gyüdi Sándort hívta meg a kórus vezetésére, aki hallgatóként egykor maga is tagja volt az énekkarnak. Gyüdi társául Cser Miklóst, a Szegedi Nemzeti Színház első karmesterét nyerte meg: öt éven át együtt vezették az Egyetemi Énekkart. Cser Miklós 1990-ben az Operaház karmestere lett, így 1991-től a közben Zeneakadémiát végzett és a szegedi operatársulathoz szegődött Gyüdi Sándor irányította az együttest. Ez az időszak ismét jelentős fellendülést hozott a kórus életébe, a szakmai színvonal emelkedett, a kórus 100 fő körüli létszámmal működött, számtalan nagy sikerű hazai és külföldi koncertet adott.

1992-től segédkarnagyként kapcsolódott az Egyetemi Énekkar munkájába Kohlmann Péter, aki 1982-től már énekelt a kórusban, és Száz Krisztina, a JGYTF karvezetés szakos hallgatója. Gyüdi Sándor elköszönésétől, 1996. elejétől ketten vették át a kórus irányítását. Az énekkar 1997-ben Portugáliában járt, 1998-ban a Temesvári

Egyetem Kulturális Fesztiválján vett részt. 2007-ben Milánóban vendégszerepelt az ottani egyetem meghívására.

A kórus tagjai jelenleg azok az egyetemista fiatalok, akik a középiskola után ugyan nem zenei pályán tanulnak tovább, de igénylik a közösségi muzsikálást és annak hangulatát. Az énekkarhoz az egyetem bármely karának hallgatói csatlakozhatnak. 2002 szeptemberétől a kórusmunka kreditpontra is felvehető tantárgy az Általános Művelődési Tárgyak között.

Az együttes rendszeres résztvevője az Egyetem és az Önkormányzat által szervezett hagyományos zenei rendezvényeknek (például Őszi-, Tavasz Kulturális Fesztivál, Éneklő Ifjúság, Egyházzenei Hetek, zenei évfordulók). Repertoárjában „a cappella” és hangszeres kísérettel előadott művek egyaránt megtalálhatók. Az előbbieket közül főleg motetták, madrigálok, népdalfeldolgozások, kortárs kompozíciók kerülnek előadásra, míg az utóbbiak közül misék szerepelnek gyakran a műsorban.

A 2009-es évtől két rendhagyó program is bekerült a kórus munkájába: a Szegedi Nemzeti Színház felkérésére színpadi produkciókban vehettek részt az énekkar tagjai. Az együttműködés eredményét Berlioz 2009. május 8-án bemutatott Faust című operájának és Puccini 2009. december 1-én bemutatott Bohémélet c. produkciójának sikerei jelezték.

Szeged város a hagyományokhoz híven minden évben kórusművet írat valamely szegedi kórus számára. 2011-ben a 85 éves Szegedi Egyetemi Énekkarnak Karai József komponált művet, melynek ősbemutatójára a kórus jubileumi koncertjén került sor.

Legfőbb célunk a közösségi élmények megteremtése, az énekelni szerető személyek közösséggé formálása.

– Sz. K. –

Népzene Szó

NÉPDALKÖRÖK, PÁVAKÖRÖK ÉS NÉPZENEI EGYÜTTESEK OLDALA

VECSÉSI TALÁLKOZÓK

Szokatlanul, önző módon, azért használok a címben többszámot, mert, gyermekkori élményeim, kiskorom legkedvesebb könyvével és annak írójával – Bálint Ágnessel – is „találkoztam”. Persze, csak gondolataimban, emlékeimben. A kifogyhatatlan mesetár írója, a rádiót és televíziót néző gyermekek varázslója, műfordító, dramaturg, 60 esztendőn át volt az időközben kedves várossá nőtt Vecsés lakója. Ó, mennyire hiányzik a mostani gyermekeknek egy ilyen alkotó, aki „oktat, nevel szórakoztat”. Mert mire tanítottak pl. a Cimborák című gyermek-meseregény kedves alakjai? Hogy dolgozni jó, dolgozni érdemes, hiszen Naplopó Sün is megtanulta ezt, meg azt is, hogy a sok-sok intrika és konfliktus után, a legnagyobb igazi értéke az életnek: a szeretet és az igazi barátság: „Megletem azt, kit kerestem; van hű cimborám” – mondja a végén Süni -.

Mindez ott motoszkált bennem, amikor a kedves meghívást kaptam a **Balla Péter Népdalkör és Citerazenekar** vezetőjétől, **Szeghalmi Ágnestől**, egy népzenei találkozóra. Az esemény, a 2013 májusában átadott, szépséges Bálint Ágnes Művelődési Házban zajlott.

Annyira bensőséges, lélekemelő volt az egész délután, hogy nem

lehetett meghatódás nélkül megúszni. Ilyen együttlétekre lenne szükség, ahol nem frusztrálja a csoportokat a verseny szelleme (bár, persze arra is szükség és igény van), itt valóban csak a szeretet hozta össze az együtteseket és szólóistákat.

A ház igazgatóhelyettesének, – **Varga-Farkas Gyulának** – kedves köszöntője után következett a műsor, ami minden értelemben vegyes volt, mert a népdalok mellett találkozhattunk feldolgozásokkal, és a szó klasszikus értelmében vett kórusokkal is.

A sort a házigazdaként is szereplő **Balla Péter Népdalkör** nyitotta, ahogy már megszoktuk, végtelen fegyelemmel, mégis örömből, szívből énekelve, citerával kísérvé, **Szeghalmi Ágnes** irányításával. A csoport kristálytisztá éneke, igazán példát mutat minden hasonló tevékenységet folytató együttesnek.

Kovács Erzsébet szólója is lélekből szólt, egy kicsit talán túlzott dinamikai elemekkel, ami távol esik a népdaltól.

Ezután a **Concerto Harmónia Énekkar** következett, **Kresznerits Ádám** vezényletével. Karai Nyári piros alma kezdetű feldolgozás állt legközelebb az énekkarhoz és a műsorhoz is. Jókedvűen énekeltek, és ez a legfontosabb.

Az **Ofella Sándor Hagyományörző Népi Együttes Kék Szivárvány Menyecskékoszorúja**, a tőlük megszokott örömmel dalolt, **Walter János** vezetésével. Igazán törekedtek a változatosságra, a mértéktartó mozgás is megjelenítve.

A **Hévízgyörki Asszonykórus**, immár 46 éve működik, gyönyörű népviseletükben, a tőlük elvárt hagyományt őrizve, megtartva és továbbadva. Vezetőjük, **Bóna Ervinné**.

Őket ismét egy kórus, a **Pesterzsébeti Városi Vegyeskar** követte, **Pálffy Krisztina** vezényletével. Népdalfeldolgozásokat énekeltek, stílusosan. **Matus Mihály** pánsíp előadása változatos színfoltot jelentett a műsor szerkesztésében.

A **Csili Művelődési Központ Népdalköre**, igen

tisztán, szépen énekelt. (Ugyancsak Szeghalmi Ágnes irányításával.) Öröm volt látni, hogy számukra mennyire fontos az éneklés, megszépíti „szépkorú” életüket. *(Bocsánat! G.M.)*

Megható volt, hogy a **budakesziek** – Kiss Csongor Áronné vezetésével –, csupán 4 fővel lehettek a betegségek miatt jelen, de semmiképpen sem mulasztották volna el, ezt a nagyszerű alkalmat.

A **Balla Péter Népdalkör Citerazenekara** – élén az igen lelkes Kürti Lászlóval – a remek hangulatot is tudta fokozni, és az szintén biztosnak látszott, hogy nem lesz baj az utánpótlással, hiszen kedves tizenévesek vidám citerazenéjében is gyönyörködhattünk.

A német **Rosmarein Táncsoport** fergeteges táncát ismételni kellett, mert a taps ezt követelte, *Dóróné Zimmel Katalin* betanításában. A tipikusan német játékos motívumok, a ruhák visszafogott szépsége példamutató volt.

Zárásként a háziasszony, Szeghalmi Ágnes mindhárom csoportja (54 fő) került a színpadra, hogy új csokrát bemutassa, ami olyannyira sikerült, hogy a meghatódás könnyeit csalta ki a jelenlévők szeméből.

Egyébként – mint azt már megszokhattuk –, Ágnes műsorközlő szerepében is remekelt, mérték-tartó, mégis örömet sugárzó szavai, méltó módon képviselték az egész délután színvonalát.

A közös éneklés sem maradhatott el, mert a gondos előkészítésben, mindenkinek a kezében volt a Félre bánat, félre bú kezdetű népdal szövege, amelyet az egyes műsorszámok között, a végén már „összkarban” énekelhetett az egész terem.

(Egyébként dr. Joób Árpádnak ezzel a címmel jelent meg a nemrégiben, egy vidám dalokat tartalmazó könyve. Érdemes beszerezni, megkönnyíti a

csoportvezetők munkáját.)

Félre bánat, félre bú!
Ma senki sem szomorú,
lám én milyen víg vagyok,
lám én milyen víg vagyok, a szeretóm elhagyott.

Ha elhagyott, hagyjon is!
Megélek én magam is,
lám a tearózsa is,
lám a tearózsa is, kinyílik az maga is.

Kinyílik a gyöngyvirág,
lányoké a mennyország,
tüskés a csipkebokor,
tüskés a csipkebokor, legényeké a pokol!

A szervezés, az adminisztráció nehéz munkája *Katonáné Gergely Tündét* dicséri.

Köszönjük az élményt, a szeretetet és a törődést!

Dr. Gjerzanics Magdolna

népzenekutató, a Vass Lajos Népzenei Szövetség szakmai elnöke
Fotó: Katona Csaba

KONCERT A BENCZÚR HÁZBAN

Kedves meghívó érkezett november 27-ére, népzenei koncertre, a Benczúr Ház egyik szépséges termébe. *Berta Alexandra* és Barátai fogtak össze, hogy őrizzék a múltat, de úgy, hogy a mának is szóljon a régi dallam, megújítva, különleges hangzásban, szokatlan hangszeres megszólalásban.

A hangulat remek előkészítése volt az a gyönyörű épület, amelyben a hangverseny zajlott.

Ahogy Budapest legszebb palotáinak zömét, ezt is a XIX. század végén alkották, Marmorek Oszkár műépítész tervei alapján. Az utca akkor még, Nagy Jánosról volt elnevezve.

A szeszgyáros Stern Ignácnak két fia volt, Artur és Lajos, akik nemcsak sikeres üzletemberek voltak, hanem nagyszerű sportolók is, lótenyésztésükről a mai napig híres történetek keringenek, sőt a világhírű Kincsem ló tetemét is állítólag a ház kertjében temették el, „akinek” hírességét egy emlékoszlop őrzi.

A Ház első tulajdonosa – Stern Ignác fia – Lajos volt. A két testvér Egyedire változtatta nevét, ezt is a kor szellemének megfelelően. Sajnos, a család korábbi sikeres életét, a későbbiekben szörnyű tra-

gédiák sora nehezítette. Tönkrementek, Artúrnak saját veje okozta halálát, Lajos mindezt felmérve, önkezeléssel vetett véget életének.

Az épület különböző tulajdonosok kezébe került, de végül a Magyar Posta Rt., a MATÁV Rt. valamint az Antenna Hungária Rt. által létrehozott Alapítvány vette birtokba, és az eredeti célkitűzéshez híven, színvonalas kulturális központ szerepét töltötte és tölti be ma is, immár a Magyar Posta Zrt. tulajdonában.

Ahogy belép a látogató a gyönyörű szecessziós épületbe, a Róth Miksa által megvalósított ablakok mellett, a lélegzetelállítóan szép neobarokk koncert-, illetve egyéb célra használt előadótermek is áhítatot keltenek a látogatóban.

De térjünk a lényegre. *Alexandra* és Barátai, a fent említett napon, itt adtak népzenei koncertet, a legmagasabb szinten, mind hangszeren, mind

énekes előadással együtt.

Céljuk az volt, hogy egy-egy tájegység szokásos hangszereit más felállásban, az eredeti helyen nem használatos hangszerekre cseréljék, illetve egészítsék ki. Fergeteges sikerrel, abszolút profizmussal játszottak, énekeltek. Látszott, hogy számukra igazi örömezene, amit bemutatnak, de az volt a közönségnek is. Változatos összeállítás, felállítás, hangulat stb. Alexandra összekötő szövege is gyakorlatra, profizmusra vallott. A kis terem tömve volt, a siker óriási, kár, hogy – idő hiányában –, csak egyszer kerülhetett sor az ismétlésre.

Éppen a különleges hangszer-összeállítás és a változatosság ürügyén, hogy álljon itt a műsor és mindazok neve, akik megszólaltatták a hangszereket vagyis; Alexandra és Barátai.

1. „Elmén tőle az eszed” Dél-Dunántúl (hegedű, tambura + ének, bőgő)

2. Este Guzsalyasba, Moldva (koboz, tambura, ének)

3. Küküllő menti táncdallamok (citera, brácsa)

4. Gyere Marci! Szatmár (2 hegedű, ének, cimbalom, brácsa, bőgő)

5. Moldvai táncdallamok (tambura, citera+ének, koboz)

6. Magyarorszáti (Hegedű, brácsa, bőgő)

7. Kalotaszegi (2 hegedű, ének, brácsa, bőgő)

8. Aranyosszéki (Tambura+ének, citera+ének, brácsa, bőgő)

9. Baranyai (2 hegedű, 2 tambura, citera+ének, cimbalom, brácsa, bőgő)

A muzikusok: Pálházi Bence – hegedű, Nagy Albert – hegedű, Palotai Sámuel – brácsa, Boda Márton – bőgő, Egervári Mátyás – cimbalom, Csasznyi Imre – tambura, ének, Csenki Zalán – koboz, tambura.

És mindezt összeállította, barátaival megtanulta, Berta Alexandra, aki nemcsak énekel, hanem háromféle citerán is játszott.

Köszönjük az élményt!

Dr. Gerzanics Magdolna,

népzenekutató, a Vass Lajos Népzenei Szövetség szakmai elnöke

Fotó: Birinyi József,

a KÓTA társelnöke, a HUSZ (Hungarikum Szövetség) elnöke

Az Óbudai Kulturális Központ régen az Éneklő Ifjúság hangversenyein fogadta be az iskolai kórusokat. Két évtizede az **Óbudai Kamarakórus** (Erdős Ákos) szervez kórustalálkozót minden évben.

Most ők voltak életrehívói és vendéglátói a Bánhidi Frigyes zeneszerző köszöntésére összegyűlt helyi énekkaroknak.

A koncert bevezetőjét Erdős Ákostól hallottuk, aki az összes jelenlévőt köszöntötte, egyrészt a befogadó intézmény 40. születésnapja alkalmából, továbbá jövőre lesz 30 éve, hogy az Óbudai Kamarakórust támogatják. Erre a találkozóra azokat az együtteseket hívták meg, akik legrégebben és rendszeresen vesznek részt a művelődési ház rendezvényein. A ház előcsarnokában megtekinthető kiállítás fölidézi e 40 esztendő, és láthatjuk, hogy a zenei megmozdulások mindig a legfontosabb események közé tartoztak akár Óbudai Úttörő- és Ifjúsági Háznak, akár Óbudai Művelődési Központnak neveztek, vagy napjainkban, amikor Óbudai Kulturális Központnak hívják az intézményt.

Először a **Care Voci Kamarakórus** (Király Gabriella) műsorát hallottuk. Az Óbudai Gimnázium végzett leányaiból alakult csöpp együttes Monteverdi, Pergolesi és Bartók műveket énekelt. Igazán szép a hangjuk, de azt azért mindenképpen igényeltem volna, hogy a háromszólamú művekben minden szólamot legalább három ember énekeljen. Ennek ellenére Bartók „Párnás táncdal”-ának előadása nagyon jól sikerült, ebben a műben bizonyították a kórustagok, hogy szép hangú, biztos zenei tudással rendelkező énekesekkel van dolgunk. Ígéretes együttes, szerintem fogunk még róla hallani.

Népdalcsokorral kezdte műsorát az **Andor Ilona Ének-zenei Általános és Alapfokú Művészeti Iskola kórusa** (Tamási Kinga), majd Bárdos és Bartók műveit énekelte. Nekem Bartók „Fa fölött, fa alatt” kezdetű népdalfeldolgozása tetszett legjobban. Három, különböző karakterű tételét igen változatosan adták elő.

Ezután az **Árpád Gimnázium Kórusa** (Orosz Erzsébet) kórusa következett. A Bárdos család műveit is tartalmazó műsorából kiemelkedett Daróci Bárdos Tamás „Muzsikus-dal” c. műve. A darab változatos dinamikájával hívta föl figyelmünket.

Hamarosan az **Óbudai Gimnázium Kamarakórusát** (Király Gabriella) hallottuk. Változatos műsorukból különösen figyelemreméltó volt Farkas Ferenc „Hajnal-nóta” c. darabja. Ez egy középkori francia dallam feldolgozása, ami Weöres Sándor magyar szövegére készült. Műsorukkal ők idézték a közlő karácsony hangulatát.

Az **Óbudai Kamarakórus** (Erdős Ákos) két Bárdos-művet, majd Bánhidi Frigyes egyik darabját

szólaltatta meg. Bárdos „Elmúlt a tél” c. kórusművének előadásáról meg kell jegyeznem, hogy ez, miközben egyike a legnehezebb Bárdos kórusoknak, ezúttal példás előadást hallhattunk. Az Óbudai Kamarakórus ezzel is szaporította egyre magasabb színvonalú szerepléseit. Végül a szereplő kórusok mind a színpadra vonultak, közös éneklésre, *Bánhidi Frigyes* köszöntésére. Először azonban Erdős Ákos mutatta be a zeneszerzőt. Innen tudjuk, hogy Bánhidi Frigyes egész életét Óbudán töltötte. Gimnazistaként az Árpád Gimnáziumba járt, majd később, muzsikusként a óbudai zenekultúra emelése érdekében szol-

Bánhidi Frigyes az Óbuda zenei életének egyik legjelentősebb személyisége

gált. Zeneszerzési tanulmányai befejeztével először kántorkodott, és első kórusát is a HÉV vonal mellett álló kápolnában alapította. 1965-ben óbudai tanárként általános iskolai kórust vezetett, eljutottak a zeneakadémiai díszhangversenyre, és övelük eredeti angol nyelven karácsonyi dalokat adott elő. Erdős Ákos a Martos Flóra Gimnázium (ma: Óbudai Gimnázium) diákjaként ismerte meg 1974-ben az ott tanító Bánhidi Frigyes, aki nyári énekkari táborokat szervezett a leendő elsősök részvételével.

Az iskola kórusát külföldre több országba (Csehszlovákia, Belgium, Németország, Észtország, sőt Lappföld) is elvitte, 1978-ban Neerpeltben – az egyik legrangosabb európai kórusversenyen – „cum laude” minősítéssel kaptak I. díjat. A tanítványok közül többen lettek muzsikuskok, van, aki a Párizsi Operában képviseli a magyar színeket. Bánhidi Frigyes több kórusművét ajánlotta együtteseknek. A most műsorra kerülő darabját főművének tartja, ami eredetileg a Missa Brevis címet viselte, itt „Óbudai mise” címmel zárta a műsort. A résztvevő kórusok tételenként osztották meg a szereplést, közösen az „Agnus Dei” tétel utolsó részét énekeltek. Az egész művet *Király Miklós* kísérte zongorán. A „Kyrie” és a „Gloria” tételt az Óbudai Kamarakórus énekelte, a „Sanctus”-t a Care Voci Kamarakórus, a „Benedictus”-t az Andor Ilona Ének-zenei Általános és AMI kórusa énekelte Tamási Kinga vezényletével az „Agnus Dei”-t az Óbudai Kamarakórus és a Care Voci Kamarakórus, majd az összes résztvevő énekelte. A „Benedictus” tétel kivételével mindet Erdős Ákos vezényelte.

Jó hangulatú, sikeres hangversenynek voltunk részesei. Reméljük, a jövőben az óbudai kórusok még sok színvonalas szereplés élményével ajándékoznak meg bennünket!

Kovács Mária

MAGYAR KÓRUSOK NAPJA SZEKSZÁRDON

Szekszárdi Gárdonyi Zoltán Református Együttes. önálló szervezésű saját rendezvénye a „Magyar Kórusok Napja” ünnepi hangverseny Kodály Zoltán születésére emlékezve. A koncertet a Gárdonyi Kórus 1999 óta szervezi a tolnai megyeszékhelyen.

Az alkalmakon előre felkért neves énekkarok, gyermekkórusok és ifjúsági együttesek énekelnek. Az egyházi énekkar az egyetemes kóruskultúra bemutatása mellett feladatának tekinti a protestáns egyházzene megismertetését, az ifjúság nevelését. A 2015. évben meghívott közreműködő volt a Szekszárdi **Garay János Gimnázium** „Nefelejcs” Népdalköre (művészeti vezető: *Döményné Ságodi Ibolya*), a **Pécsi Kamarakórus** (prof. *Tillai Aurél*, Liszt-, Magyar-Örökség-díjas karnagy, Erdemes Művész) és a házigazda **Gárdonyi Zoltán Református Együttes** (*Naszladi Judit*). A több, mint két évtizede szolgáló református kórust Nagytiszteletű *Lemle Zoltán* Csokonai Vitéz Mihály Alkotói-Díjas református lelképásztor alapította, aki az adventi hangversenyen áhítattal szolgált.

Az igehirdetés alapjául Pál apostol Filippibeliekhez írott levele 4. részének 4-5. versei szolgáltak:

„Örüljete az Úrban mindenkor!
Ismét mondom: örüljete.
A ti jószágotok legyen ismert minden ember előtt.
Az Úr közel!

Az ünnepi hangversenyen a szerző alkotásai közül elhangzott az „Ave Maria”, a „Lauda Sion” és a „Venite Adoremus Dominum” című művek. Az Ady Endre versre készült Kodály mű (Akik mindig elkésnek) is közönségsikert aratott.

A Szekszárdi Gárdonyi Zoltán Református Együttest másfél évtizedes barátság fűzi a Pécsi Kamarakórushoz és karnagyához. A szerző több művet írt a Gárdonyi Énekkarnak. A két együttes előadásában hangzott el „Tillai Aurél: 42. zsoltár” című műve.

A szólószextett közreműködői voltak: *Komáromi Alíz, Móró Bea, Mészáros Flóra, Árki Inez, Sárfy Márta és Varga Tiborné*. Zongorán kísért *Lozsányi Tamás* zongoraművész. A hangzást a *Streicher-Szabó Dóra Karola* vezette vonósnégyes tette teljessé (*Radnai Ágnes, Hidvégi Zsuzsanna, Kecskés Anett*). Vezényelt: *Naszladi Judit*.

A Kodály hangversenyen köszöntötte a Gárdonyi Kórus a 85. születésnapját ünneplő professzor emeritust, *Tillai Aurél* egyetemi tanárt.

A kórushangversenyen köszöntést mondott *Csillagné Szánthó Polixéna*, Szekszárd Megyei Jogú Város Önkormányzat Közgyűlés Humán Bizottságának elnöke.

Az adventi koncert meghitt pillanatát jelentette a „Szekszárd Városért a Művészet erejével” kitüntető plakettek átadása.

Az együttesben húsz éve éneklő *Kalácskáné Farkas Ágnes, Steinné Góra Aranka és Vereckei Gáborné* részesült elismerésben.

A koncerten *Orbán György* előadóművész konferált.

Az ünnepi Kodály hangverseny zárásaként „Tillai Aurél: Cantate Domino” alkotása szólalt meg a szerző vezényletével.

Közreműködött *Lozsányi Tamás* (zongora), *Szöts Árpád* (trombita).

Soli Deo Glória!

Naszladi Judit karnagy

CSOPORTOS ÉS EGYÉNI ÉNEKHANGKÉPZÉSI ISMERETEK BRUCKNER ADRIENNE: ÉNEKELNI JÓ(L)! C. KÖNYVE ALAPJÁN 2016. ELSŐ FÉLÉVE

Felelős: Dr Vékassy Lászlóné Cím: 1052. Budapest Vármegye u. 9. Tel.: 06/20/353-3764
e-mail: vekassy@t-online.hu NFM eng.szám: 82/51/2012.

A továbbképzés célja:

- A csoportos énekhangképzés korszerű módszereinek elterjesztése, középpontban az énekhangok kezelésének, fejlesztésének felelősségteljes szemléletével.
- A tanárok egyéni hangképzésének fejlesztése, hangig karbantartás, munkaképesség gondozás.

A jelentkezés feltétele:

felsőfokú zenei végzettség

Javasolt munkakörök: zenepedagógus, ének-zenét tanító tanár, tanító, óvodapedagógus

Az ismeretek számonkérésének módja:

- írásbeli beszámoló formájában beéneklési terv készítése adott korosztály számára;
- aktív részvétel kamaraének mini koncerten.

Foglalkozási órák száma: 30 óra

A továbbképzés ideje 2016. első felében:

tanév közben:

- jan.9.,16.,23.,30.,febr.6. (jelentkezési határidő: jan.4.)
- febr.20.,27.,márc.5.,12.,19.(jelentkezési határidő: febr.10.)
- ápr.9.,16.,23.,30.,máj.7. (jelentkezési határidő: ápr. 2.)

szünetekben:

- jún.22.,23.,24.,27.,28.,29. (jelentkezési határidő: jún.10.)

A részvételi díj összege: 45.000 Ft

Részvételi díjon felüli költségek:

vidékieknek szállás

Helyszín: Szabolcsi Bence Zeneiskola, Budapest, V. kerület Vármegye utca 9.

A továbbképzés - foglalkozik az összes hangképzéssel kapcsolatos pedagógiai kérdéssel (hangképzés szemléletű óravezetés,

- kóruspróba, a mutálás problémái),
- tartalmazza a különböző korosztályok beénekltetési módszereit, gyakorlatait,
- egyéni (5 óra) hangképzési ismereteket nyújt.

Az előadásokat (17 óra) a gyakorlati mozzanatokról tanultak azonnali csoportos kipróbálása követi (8 óra)

TÁRSADALMI KÉRDÉSEK, KERESZTÉNY VÁLASZOK A MŰVÉSZETBEN

Konferencia-előadások és hangverseny a Kájoni Házban

Az irgalmasság rendkívüli szentéve és Szent Márton jubileumi éve különös alkalmat kínál a katolikus egyházi zene művelői számára, hogy a liturgia világából kilépve, társadalmi konfliktusok keresztény reflexióit mutassák fel közönségüknek. A Viadana Kórus- és Zenekari Egyesület 2015. december 6-án rendezett – konferencia-előadásokkal egybekötött – hangversenyt a budai Kájoni János Ferences Házban, a szociálteológus professzor és újságíró, főtisztelendő Goják János emlékére. Egyházzene és szociáletika világa különben sem áll távol egymástól. Bizonyosság rá akár Palestrina egyik szép zsolnármegzenésítése:

„Uram, mentsd meg lelkemet a hazug ajkaktól és az álnok nyelvtől” – a 119. zsolnárfóhásztát mai közéletünkben is magunkénak érezhetjük.

Felsorakoztathatók azután a szociális felelősség által motivált emberi cselekvések szép zenei példázatai, témaválasztásban vagy akár az ábrázolás tartalmi dimenzióiban. A témaválasztás/címadás önmagában is művészi állásfoglalás, így Szőnyi Erzsébet Szent Erzsébet ordinárium-ciklusa (1975–1985) és az erdélyi születésű református zeneszerző, Szabó Csaba – propriumtételeket is tartalmazó – Szent Márton miséje (2002–2003). A nyomor és az önfeláldozó karitatív cselekvés drámái (szinte muszorgszkiji erejű) megfogalmazását hozza Liszt Ferenc Szent Erzsébet oratóriuma. A szentek élet-

példáját egyházi népénekeink is élénk tárják: Vagyonát elosztá szegényeknek, alamizsnát adván mindeneknek (Szent Erzsébetről); Irgalmas szívvel meglátja a koldust, őt felruházván megismeri Krisztust (Szent Mártonról, mindkettő az Éneklő Egyház új vagy átdolgozott szövegével).

Társadalmi kérdések keresztény értékrendű megközelítésével nem egyszer találkozunk a drámai alkotások világában. Erről szót Horváth Zoltán operarendező, Erkel-díjas Erdemes művész előadása. Puccini Bohéméletében a nyomorra és a szenvedésre adott Musette Szent Erzsébet-i, Colline Szent Márton-i választ. A Nyugat lánya Minnie-je a Biblia igéivel csendesíti le a nekivadult aranyásokat. Verdi Don Carlosában Madrid népe kegyelmet kér az uralkodótól az elnyomott Flandria számára. Társadalmi (elő)ítélet vakítja el az idősebb Germont-t, és feledteti vele a szeretet parancsát. Saint-Saëns legyőzhetetlen Sámsonja a magánéletben mégis gyengének bizonyul, gyengeségével pedig népét árulja el. Ezeket és további idézeteket sorakoztatott fel az előadó, részben saját rendezéseiből válogatott felvételekkel illusztrálva mondanivalóját. A vallástörténész Horváth Pál (MTA Filozófiai Intézet) viszont a katolikus egyház társadalmi tanítását mutatta be, történeti perspektívában, és – Goják atya egykori közvetlen munkatársaként – a professzor elméleti munkásságát ismertette.

Goják János atyát fővárosi lelképásztori tevékenysége hosszú időn át kötötte az óbudai Szentháromság Plébániához. Éppen ezért a lelképásztor születésének 85. évfordulója tiszteletére összeállított hangverseny a Szentháromság templom zenei repertoárjából válogatott.

Felhangoztak a Szentháromságot dicsőítő tételek (a középkori Alta Trinità beata, Esterházy Páltól a Sol recedit igneus, és Szőnyi Erzsébet két, a templom számára 1983-ban írott himnusza – ezeket ott a hívek is hamarosan megtanulták, megszerették), azután bűnbánati és oltáriszentségi tételek (Jacopo Perti: Inter vestibulum, César Franck: Panis angelicus), a Mária-tisztelet jegyében fogant kompozíciók (egy ritkán hallható, lázasan nyugtalan egyházi concerto Viadana, illetve egy orgonakíséretes népénefeldolgozás Bárdos Lajos oeuvre-jéből), végül két szólómotetta a karácsonyváras gondolatkörében: Szőnyi Erzsébet 1946-ban komponált (mindmáig kiadatlan) bensőséges és magával ragadó Puer natusa (nagyívű dallamai aligha állnának ellen az énekkari megszólaltatásnak) és Szokolay Sándor virtuozitást

igénylő Glóriája. A hangversenyen a budapesti **Viadana Kamarakórus** és szólistái mellett a pomázi és környéki énekesekből alakult húsz fős **református Psalmus Kórust** és szólistáit, hangfelvételtől pedig a **Viadana Kamarazenekar** játékát is hallhatta a közönség. Vezényelt **Bíró Krisztina**, **Horváth Jerne**, továbbá az óbudai egyházközség alapításának 50. évfordulójára 1996-ban megjelent hanglemezeiről idézett tételekben **Csendes Éva** és **Till Ottó**.

Köteles György

LENYŰGÖZŐ FÉNYJÁTÉK ÉS KÓRUSMUZSIKA A SOPRONI GYERMEKEKÉRT

Varázslatos élményben volt része mindazoknak, akik december 19-én este ellátogattak a soproni Evangélikus templomba. A Lions Club Sopron és a Fidelissima Vegyeskar által szervezett jótékonyági hangversenyen több százan vettek részt, hogy adományaikkal támogassák a soproni fogyatékkal élő és rászoruló gyermekeket.

Tóth Károly evangélikus lelkész ünnepi gondolatait, megindító szavait követően a **Fidelissima Vegyeskar** adott látványos koncertet. A négy támogatott intézményből

érkezett gyerekeket is teljesen lenyűgözte a fények játéka.

A szervezők ezúton köszönik, hogy az esemény megrendezéséhez az evangélikus templomot rendelkezésükre bocsátották, hiszen akusztikailag és technikai szempontból is kitűnő helyszínnek bizonyult. Köszönet illeti az összes támogatót is, akik jótékonyágukkal hozzájárultak a gyerekek ellátásának javításához. A befolyt adományok 2016 januárjában jutnak el a támogatott intézményekhez.

**Minden kedves olvasónknak és támogatónknak sikerekben gazdag
békés, boldog újévet kívánunk!**
a KÓTA vezetősége és titkársága

Egyes példányok (ára: 300,-Ft) beszerezhetők:

Nagykanizsán: Katona Noémi előadónál a Hevesi Művelődési Központban (Széchenyi tér 5-9.)

Pécsett - Pécsi Nevelők Háza Egyesület székházában (Pécs, Szent István tér 17.)

Tatabányán Saltzer Géza karnagynál és a Szerkesztőségben

2016 OKTÓBER

BUDAPEST

VOX CAELESTIS VEGYESKAR

A VOX CAELESTIS VEGYESKAR – MAI FORMÁJÁBAN – 2009 ÓTA LÉTEZIK.

Tagjai először a Magnificat Gyermekkar 10 éves jubileumi koncertjén énekeltek együtt. A zene szeretete, összetartó ereje, a kialakult barátságok a vegyeskar megalapítására készítették az egykori gyermekkari kórustagokat. A Vox Caelestis a KÓTA által szervezett koncerteken is gyakorta fellépett: 2013. okt. 23-án a nemzeti ünnep alkalmából rendezett hangversenyen a Mátyás templomban, 2014-ben a Nemzetközi Zenepedagógiai Szimpózium nyitókoncertjén az Avilai Nagy Szent Teréz templomban és 2015-ben a Magyar Kultúra Napján, Szegeden. A kórus első megmérettetése a budapesti – Interkultur által szervezett - Nemzetközi Kórusverseny volt, ahol a vegyeskari kategóriában I. helyezést nyert, valamint az összes versenyző együttes közül a legmagasabb pontszámot kapta. Az egyházi szereplés gyakori a kórus tevékenységében: szentmisén közreműködött az Egri Székesegyházban, a Lehel téri Árpád-házi Szent Margit templomban, koncertet adott a kőbányai Szent László és a VIII. kerületi Jézus Szíve templomban. Külföldön három alkalommal járt a kórus: 2012. Ausztria, 2014. Románia, 2015. Olaszország. A kórus karnagya Szebellédi Valéria, Liszt Ferenc-díjas karnagy, a Magyar Köztársasági Ezüst Érdemkereszt és a Köztársasági Elnöki Érdemérme kitüntetettje, Kétszeres Artisjus-díjas, nyolcszoros Nagydíjgyőztes, Kórusolimpia-győztes. Széles repertoárral neveli kórusát, koncertjeiken rendszerint különböző korszakokból való kórusművek hangzanak fel. Fontosnak tartja a kortárs szerzők műveinek előadását, több darab ősbemutatója fűződik nevéhez (Orbán György, Kocsár Miklós, Mohay Miklós, Reményi Attila, Gyöngyösi Levente szerzeményei).

H	K	SZ	CS	P	SZ	V
					1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30
31						

Október 1.

A ZENE VILÁGNAPJA

1975 óta Yehudi Menuhin kezdeményezésére

Október 1.

BÁRDOS LAJOS SZÜLETÉSÉNEK

117. évfordulója

Október 22.

LISZT FERENC SZÜLETÉSÉNEK

205. évfordulója